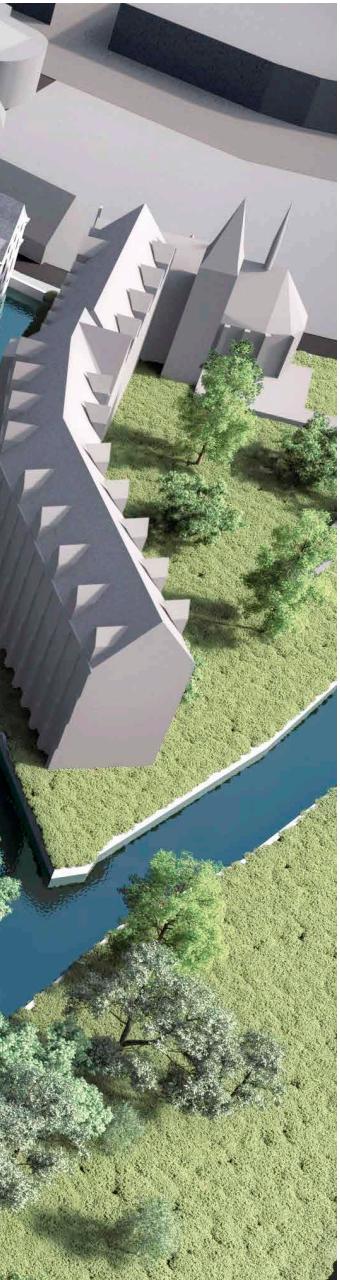

LEUVEN / VAN STENEN STADSKANKER TOT GROENE LONG

Het Janseniuspark aan de Minderbroedersstraat in Leuven is in september 2017 officieel geopend. Het gaat om een nieuw park van 7.000 vierkante meter waarvan de helft publiek toegankelijk is. Het park is onderdeel van een grootschalig binnenstedelijk inbreidingsproject op de vroegere ziekenhuissite van Sint-Pieter/Sint-Rafaël.

*Tekst: Paul Geerts
Foto's: Paul Geerts / Resiterra*

Vier jaar geleden was het nog een grijze, betonnen parking van de KU Leuven – weliswaar met de idyllische naam ‘De Goede Herder’. Nu is het een hedendaagse stadswijk langs de Dijle in het centrum van de stad, met verschillende woontypes zoals lofts, klassieke appartementen, studio's, luxueuze penthouses, bejaardenflats, starterswoningen, gezinswoningen en assistentiewoningen. In totaal komen er ruim 200 wooneenheden. Ongeveer de helft van de Janseniusshof zoals de nieuwe ontwikkeling heet, bestaat uit een openbaar park en privégroen.

Ziekenhuissite

Het Janseniusshof sluit aan bij het stadsvernieuwingsproject van de Hertogensite. Dat is de renovatie van de voormalige ziekenhuiscampus St.-Rafaël - St.-Pieter in hartje Leuven. Over een oppervlakte van 9 ha realiseert projectontwikkelaar Resiterra hier een nieuwe duurzame multifunctionele stadsontwikkeling, een combinatie van nieuwbouw en ingrijpende renovatie. Het grootste noordelijke deel – de Hertogensite tussen de Brusselsestraat, de Kapucijnenvoer en de Minderbroederstraat - is momenteel nog in volle ontwikkeling. De Janseniusshof, waarvan de eerste fasen nu zijn gerealiseerd, vormt het meest zuidelijke deel tussen de Minderbroederstraat en de Janseniusstraat. Het gebied beslaat 2,5 ha en werd de laatste decennia grotendeels ingenomen door een parking voor het ziekenhuispersoneel.

Het inrichtingsplan voor de Janseniusshof werd, na intens overleg met de stad Leuven en met diverse besturen en verenigingen, opgemaakt door de bureaus A. De Gregorio & Partners, Conix Architecten en P. Van Aerschot, en Wirtz International voor de groeninrichting.

Janseniushof

De Janseniushof is vormgegeven als een groene stadsoase langs de Dijle, die aansluit bij het omliggende stratenpatroon maar als binnengebied tegelijk een stedelijk tuingevoel wil oproepen. Het ademt enigszins de sfeer van een begijnhof, maar dan wel met vrij volumineuze gebouwen en hoogbouw.

Langs de straatkant werden de beschermde gebouwen van het negentiende-eeuwse Landbouwkundig Instituut en Bosmuseum, met de zogenaamde Helleputteleugel (gelukkig) behouden. Ze werden met respect voor de oorspronkelijke architectuur omgevormd tot luxueuze appartementen, rond een intieme binnenplaats omkaderd door sierappels.

De voormalige binnentuin van het 'Klooster van de Goede Herder', met een beschermd neoclassicistisch paviljoentje uit de achttiende eeuw, werd visueel en ruimtelijk in het plan geïntegreerd als een nieuwe semipublieke tuin.

De nieuwe wooneenheden zijn gegroepeerd langs rustige verkeersluwe wandelstraatjes, geflankeerd door bomen en haagvolumes. Een bomengrid wordt uitgespreid over groene en verharde ondergrond. Een diversiteit in openruimteplekken, elk met hun eigen karakter – ontmoetingsplekken, rustige terrassen, speel- en recreatieruimtes, privétuintjes... - zorgt voor variatie in het gebied. Doorheen het gebied en langs de gebouwen worden de (semi)publieke ruimtes via verschillende doorgangen in een netwerk met elkaar verbonden. Op die manier ont-

staat er een intensieve verweving van publieke en private ruimte.

Janseniuspark

Het eigenlijke Janseniuspark is 7000 vierkante meter groot en vormt een riante open ruimte tussen de Dijle en de nieuwe appartementsgebouwen, met uitzicht op het statige Justus Lipsiuscollege. Daardoor worden de Dijle-oeveren, die jarenlang nauwelijks zichtbaar waren, een cruciaal onderdeel van de nieuwe woonwijk. Het park vormt een belangrijke schakel in het Dijlepark dat zich langs de rivieroeveren zal uitstrekken tot aan de Brusselsestraat.

Het centrale gedeelte van het publieke park bestaat uit een groot grasveld met heuvels in gras en kronkelende paden. Verspreid over de grasvelden staan overal zitbanken en zijn tientallen grote solitaire en meerstammige bomen geplant. Langs de randen en de gebouwen werden langgerekte heestermassieven van hortensia's, rozen enzovoort aangelegd. Niveaunderschillen worden opgevangen door sierlijk meanderende stapelmuren van natuursteen, een methode die Wirtz eerder al met succes toepaste in het Jubilee Park in Londen. Het is een esthetische verademing tegenover de obligate schanskorven die we nu overal zien opduiken.

Een deel van het park wordt gebruikt door de school Paridaensinstituut aan de overkant van de Dijle, en is ingericht als sportveld voor mini-voetbal en basketbal en als speeltuin voor de kinderen.

Erfgoed

Het nieuwe Janseniuspark legt ook een grotendeels onbekend stuk van het middeleeuwse Leuven met heel wat beschermd erfgoed bloot. Het park sluit aan op de 12de-eeuwse Janseniustoren en de Justus Lipsiustoren, die tot voor kort amper zichtbaar waren voor het grote publiek. De twee torens vormden in de middeleeuwen de waterpoort aan de stadsomwalling, waarlangs de schepen de stad binnenkwamen. Er werd tol geheven op de goederen die per schip werden aangevoerd. De Waterpoort moest ook de verderop gelegen brug over de Dijle beschermen.

De Janseniustoren was in de 17de eeuw de verblijfplaats van de Zuid-Hollandse bisschop en hoogleraar theologie Jansenius. Vandaag is de vzw Leuvense Katholieke Scholen er gevestigd. De andere toren kreeg de naam Justus Lipsiustoren omdat hij grenst aan het Justus Lipsiuscollege. Andere gebou-

wen, zoals de neogotische gevel van het Justus Lipsiuscollege, worden door de parkaanleg opnieuw zichtbaar.

Om het Janseniuspark met het Leuvense stadscentrum te verbinden en de toegang tot de omliggende scholen te vergemakkelijken, heeft projectontwikkelaar Resiterra een eenvoudige voetgangersbrug over de Dijle-arm aangelegd, die voor een doorsteek richting het Pater Damiaanplein zorgt. Hierdoor wordt ook de 14e-eeuwse Ursulinen-sluis, een van de laatste twee overblijvende en werkende stuwdammen in Vlaanderen, opnieuw zichtbaar.

Energiebron

De Dijle is niet alleen een belangrijke ecologische corridor en drager van de publieke groene ruimte, ze speelt ook een belangrijke rol als energiebron voor het collectieve warmtenet van de Janseniushof. Het energieconcept omvat een

collectief systeem met koude-warmte-opslag in watervoerende lagen (KWO) in combinatie met de Dijle als energiebron en verbonden met een lage temperatuurenergienet en warmtepompen. Het energienet kan zowel worden gebruikt voor verwarming als koeling van de appartementen. Daarnaast biedt de Dijle een extra mogelijkheid om de bron te regenereren. Mocht de bron-temperatuur aan het eind van het verwarmingsseizoen te laag dalen, dan kunnen in de zomer warmte onttrekken aan de Dijle om de warme bron weer op te laden. Zomers rivierwater aan 20 °C is daar ideaal voor. Bijkomend wordt de Dijle in de zomer afgekoeld.

WWW.JANSENIUSHOF.BE

WWW.DEGREGORIO.BE

WWW.WIRTZNV.BE

